

POD TOČKOM
GSP zapisi

Das Selbst

U pravcu slivanja kišnice, dole, do ukopanog nadvožnjaka sa mozaikom od kamenca izdvojenog na površini betona zasićenog vodom. Onda uzbrdo kroz, najednom, slepe ulice, u dnu kojih se nalaze nepristojno velike kuće sa terasama od kovanog gvožđa i vinovom lozom, osuđenom na nedovoljno vlage, pegavih listova od plamenjače, i ogromnim garažnim ulazom koji vodi dublje, u radne prostorije ili u improvizorij za buduće formalne svečanosti, i bez milimetra prostora za dvorište jer je deda tako zamišljao: Da dođe tu, u mrtav ugao/”zavetrinu” grada, i ostavi svoje kosti, ali i kuću kao monumentalni beričet, od prepečene cigle, za sve svoje unuke.

Dalje, sada ozbiljno uzbrdo, kroz nasumični urbanistički lavirint sličnih sokaka, čak stazica između placeva, širokih taman toliko da dvoje mogu da prođu uz oštrije dodirivanje kukovima, pored napuštenog obdaništa crvene fasade, gde često, u srednjim večernjim satima, stoji džip interventne na čijim su vratima oslonjeni klinici u *cargopantalona*ma sa mnogo džepova. Pored avetinjski praznog stovarišta koje bi moglo da posluži kao rentabilna scenografija za neki moderni vestern, pa još gore ka pumpi na glavnom putu, gde polako prestaju obrisi doseljeničke mikroistorije starog sistema, a počinje vrlo transparentna

privatna svojina koja se da naslutiti već na kućama koje, sa donje strane, do sporedne paralelne ulice imaju ulaze u podrum, drvenu bobinu za namotaje samonosećih kablova umesto stola i orahove panjeve za stolice, dok je gornja strana reprezentativni izlog butika venčanica ili lovačke opreme, i koja uzima maha par desetina metara dalje gde u nepravilnom ritmu počinju zgrade. Tu uvek „vuče”... najpre uza stepenište na obodu jedne od zgrada koje povezuje donju ulicu i sterilni atrijum od štampanog betona, koji se nalazi na tromedi između zastakljenih stambenih nemani, pa se drugim, širim stepeništem spušta ponovo dole u novi međuprostor zgodan za *incognito* parkiranje a sa osnovom namenom prilaza za utovar brašna i snabdevanje mesare pored. Pa brzo uz još jedno kratko, zelenim rukohvatom omeđeno po sredini, i sa sveže bačenim kutijama *ksalola* po gazištu, čiji će sadržaj biti potrošen uz pivo iz plastične flaše, i koji će u toj alhemiji zauzdati otok serotonina iz sinapsi uživaoca; i dalje – gore ka „T” raskrsnici dveju najvećih saobraćajnica u tom delu grada, pa preko male zelene površine, oivičene nepravilnom kružnicom tramvajskih šina. Šina sjajnih i namunjenih čeličnim točkovima koji nose mnogo tona legura, instalacionih kablova i mesa, i koje vode po finoj visoravni jedne od najviših tački na severoistočnoj strani. Zatim opet blago nizbrdo, ali nisko po zemlji, i niže – kroz taj

iskričavi mikronski precizno obrađen falc po kome se uz škripu (koju i mrtvi pamte) kreću točkovi, ali po čijim se ćoškovima može videti trop nastao mešanjem fosila lišća, blata i peska iz kočnica tramvaja. Kroz nisko i sitno rastinje fugni između kamenih kocki tramvajske baštice, pa obrušavajući se u kratkoj dijagonali preko dve trake na trotoar, uzurpiran nanizanim automobilima, ali koji ne miriše na gorivo niti na pneumatike već na trošenje đonova o asfalt. Pored haustora slanih od mokraće, i punih boja sa grafita, *stencila* i afektivnih izjava ljubavi. Lagano nizbrdo, ka srcu grada, kroz ornamentiku fasada ruskih neimara, umornih od bežanja, ali sa znanjem o veličini sveta iz kojeg su došli sa verom u novo udomljenje. Kroz drvorede kratkih jednosmernih ulica načičkanih uglavnom pretencioznim i skućenim enterijerima skupih mondenskih mesta, i opet uzbrdo, kroz porte gospodskih crkava čije fasade ulivaju toplinu, jer su u koloritnom saglasju sa predratnim zgradama u okruženju – prljavopatinjave su na isti način. Kroz tezge pijace, pa na most. Preko mosta što brže i bez svesti o vodi, jer se može tako, kao i zbog neprijatnog sećanja na stajanje u koloni. Sa pogledom na ukrštenicu išaranu brojčanim haosom Blokova i raskošnim saobraćajnicama koje, iako takve da drže pažnju i gutaju posmatrača, ipak ne mogu sakriti beskonačnost ravnice, spram koje deluju neznatno. Sa mosta desno

u stari park koji se pruža čitavim priobaljem. Koji ima spomenik plamenu pobjede. Plamenu koji možda još tinja, ali nema Prometeja da ga spusti među ljude, jer ljudima mora da se Vatra donese na ruke da bi se opekli. Kroz park. Kroz mustru pola veka starih stabala, brižljivo osmišljenog rasporeda sadnje, uz betonsku ranflu koja odvaja zeleno od plavog, šumu od reke. Između stolica splavova – onih sa toplom atmosferom, belih drvenih greda, sa antikvitetima po špaletnama prozora koji gledaju na park i u toj kompoziciji oživljavaju te predmete, i onih drugih – kod kojih izgled nije bitan koliko njihov pedigirani istorijat. Onda još, malo brže ka jedinom brdu u tom delu. Tu je groblje. I opet crkva. Nešto niže, niz kaldrmu vidi se vagon preuređen u restoran. Ovoga puta to je samo vagon, čiji spojevi škripe na vetru koji dolazi sa reke. Iza vagona je litica, koja izgleda tako kao da se svakog sekunda pomalo kruni, što zbog vetra, što zbog valjanja talasa ispod.

Tu se stane.

Na jedan tren.

I odmah skoči u reku, munjevito poput tankog, dugog noža, koji se drži iza leđa sekund pre probadanja prijatelja.

Gleda se u vodu, u tonjenje, u zift-zeleni mulj.

Gleda se u kal.

Gleda se dok se ne vidi zemlja. I dalje, dok se

ne naiđe na suvu.
Onda još u utrobu.
U stomak.
U centar stomaka, gde se nalazi kristalna
neprobojna lopta.
U kojoj je sivo i nerazmrsivo klupko sa kojim
nijedna mačka neće da se igra.
I stara glavica luka čije slojeve niko ne može
da izbroji.
I ništa.
A može biti sve.
Može biti svet.
Svet koji je kristalna kugla koju treba naseliti.
Počinje se od jednog, i onda se čeka.
Počinje se od najmajušnijih stvari.
Jer ne može nešto, tek tako, ni iz čega da
nastane.

*Das Selbst: sebstvo, jastvo, frojdotski termin koji objašnjava neku vrstu samospoznaje, uvida u sebe, „ko sam ?” i „šta želim?”